

Hantering av bygg- och rivningsavfall

Vid rivningar, ombyggnationer och renoveringar uppstår avfall. Miljöbalken ställer krav på både förvaring, hantering och borttransport av sådant avfall. Det är byggherren eller fastighetsägaren som ansvarar för avfallshanteringen vid bygg- och rivningsverksamheten.

Ansvar

Fastighetsägaren/byggherren ansvarar för att skaffa sig kunskap om byggnaden före rivning och om hur det avfall som finns där/uppstår ska hanteras (2 kap. 2 § miljöbalken samt 10 kap. 6 § plan- och bygglagen). Det bör ske genom en materialinventering. Byggherren har ansvar för att informera alla inblandade i projektet om resultatet från inventeringen. Avfallet ska hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt (15 kap. 5 a § miljöbalken)

Sortera avfallet

För att uppfylla kraven i plan- och bygglagen och miljöbalken ska alla som bygger och river sortera avfallet. Genom sortering av avfallsmaterialet är det möjligt att:

- öka återanvändningen
- öka materialåtervinningen
- samla in farligt avfall på ett kontrollerat sätt
- minska mängderna som deponeras

Sortering av bygg- och rivningsavfall ska normalt ske på plats. I undantagsfall kan central sortering i efterhand accepteras. Sortering vid källan minskar nedsmutsning och förorening av restprodukter som kan återanvändas. Det underlättar också återanvändning och återvinning. Källsortering bör ske i byggandets alla olika skeden: nyproduktion, underhåll, ändrings- samt rivningsarbeten.

Byggföretagens bransch- och arbetsgivarförbund Sveriges Byggindustrier har framtagna riktlinjer för hur avfallet bör sorteras. Riktlinjerna "Resurs- och avfallshantering vid byggande och rivning" finns att hämta på Sveriges Byggindustriers hemsida. I riktlinjerna finns en "basnivå" för källsortering som anses vara en miniminivå, vilket innebär att man vid varje rivning minst ska uppnå åtta specifika avfallsfraktioner (farligt avfall, el-avfall, skrot och metall, trä, plast,

brännbart, fyllnadsmassor, deponi och blandat avfall för eftersortering). Undantag bör vara särskilt motiverade.

Brännbart avfall ska sorteras ut från avfall som inte är brännbart, och från annat brännbart avfall som utgör farligt avfall (NFS 2004:4).

Farligt avfall

Farligt avfall kan skada hälsa och miljön och ska därför sorteras ut direkt på platsen. Farligt avfall kan t.ex. vara färg, lösningsmedel, lysrör, lågenergilampor, glödlampor, bekämpningsmedel, träskyddsbehandlat virke, lim, oljor, oljehaltiga kablar, kondensatorer med PCB, fotokemikalier, termometrar, elavfall m.m. Med farligt avfall avses sådant avfall som är markerat som farligt avfall i bilaga 4 till avfallsförordningen (2011:927) eller annat avfall som har en eller flera av de egenskaper som anges i bilaga 1 till samma förordning.

Varje slag av farligt avfall ska förvaras var för sig, på ett sådant sätt att obehöriga inte kan komma åt det och på ett övrigt lämpligt sätt i avvaktan på borttransport. Flytande avfall ska förvaras i ett tätt kärl. Farligt avfall får inte heller blandas med annat avfall och att förbehandla elavfall på rivningsplatsen är inte tillåtet. Om förvaringen av elavfall och övrigt farligt avfall är bristfällig kan det leda till utsläpp av skadliga ämnen på plats samt stölder och vandalisering med negativ miljöpåverkan som följd.

Viss hantering av farligt avfall är anmälningspliktiga

Några formella krav på anmälan enligt miljöbalken gäller inte för rivningar generellt. Undantaget är om rivningen avser en fastighet med PCB-haltiga fogmassor, som omfattas av PCB-förordningens krav på sanering, för då ska saneringen/rivningen anmälas senast tre veckor innan den påbörjas, 18 § förordning (2007:19) om PCB mm. Vidare krävs anmälan enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd om man påträffar t ex kvicksilver i ledningar, markförorening etc.

Asbest i bygg- eller isolermaterial

Asbest är en typ av mineralfibrer som tidigare använts bl.a. i isolering, eternit och andra byggnadsmaterial. Inandning av asbestfiber kan ge sjukdomar som asbestos, lungcancer och tumörsjukdomen mesoteliom. Vid hantering av asbest är det viktigt att skydda sig själv och personer i sin omgivning. Det viktigaste vid hantering av asbest är att undvika damning. Asbesthaltigt avfall klassificeras som farligt avfall och ska förpackas väl och förses med märkning där det tydligt framgår att denna innehåller asbest. Asbestavfallet ska transporteras så att det inte dammar. För yrkesmässig hantering av asbest krävs tillstånd från Arbetsmiljöverket.

Transporttillstånd, journalföring och transportdokument

Det krävs tillstånd från Länsstyrelsen för att transportera avfall och farligt avfall yrkesmässigt. Vissa ämnen, till exempel farligt avfall, får inte transporteras av någon som inte har tillstånd eller anmält detta till länsstyrelsen. Byggherren ska kontrollera att transportören har tillstånd. Transporten av avfallet bör även planeras så att fordonen inte går halvtomma eller att sträckan till godkänd mot-tagningsstation blir onödigt lång.

Enligt avfallsförordningen ska all uppkomst av farligt avfall journalföras vid yrkesmässig verksamhet. I anteckningarna ska framgå vilken mängd avfall som uppkommer och vart avfallet transporteras. Dessa anteckningar ska sparas i tre år. Vid transport av farligt avfall ska ett transportdokument upprättas vid yrkesmässiga transporter. Både den som lämnar avfallet och den som tar emot avfallet är ansvariga för att se till att transportdokument finns.

Vill du veta mer?

Det finns mycket lagstiftning som du skall känna till och det är upp till dig själv att ta reda på det. Men följande lagstiftning är bra om du känner till:

Miljöbalken (SFS 1998:808) Miljöbalken är den grundläggande författningen inom miljöområdet. Den inkluderar bland annat de allmänna hänsynsreglerna (2 kap.) och bestämmelser om egenkontroll (26 kap. 19 §). Miljöbalken och övrig lagstiftning hittar ni på <http://www.riksdagen.se>.

Avfallsförordningen (SFS 2011:927)

Innehåller bestämmelser om hantering av avfall, inklusive farligt avfall.

Förordning om PCB m.m (SFS 2007:19)

Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899)

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall (NFS 2004:4)

Burlövs kommun

Miljö- och byggnämnden

Växel: 040-625 00 00

Box 53, 232 21 Arlöv

Kärleksgatan 6, Arlöv

burlovs.kommun@burlov.se

